

KLASSIEK

Berliner Philharmoniker komt er niet uit

Elf uur. Zo lang hebben de 123 orkestleden van de Berliner Philharmoniker gisteren vergaderd. Maar toch kwamen ze er niet uit wie hun toekomstige chef-dirigent wordt.

De Berliner Philharmoniker is het bekendste en misschien wel beste orkest ter wereld. Volgens de traditie mogen de orkestleden zelf hun dirigent aanduiden, en stippelen ze zo mee de koers uit van het orkest. Zoals bij een pauselijk conclaaf vergaderen ze achter

gesloten deuren (*DS 12/5*). De 123 leden kwamen samen in een Berlijnse kerk en mochten hun gsm niet gebruiken.

Tot witte rook is het dus echter niet gekomen. De orkestleden hebben elf uur in alle beslotenheid gediscussieerd, maar gingen niet, zoals in de betere politieke traditie, tot de finish. De communicatie werd in de loop van de dag meermaals uitgesteld. Uiteindelijk kwam woordvoerder Peter Riegelbauer

zeggen dat er geen beslissing was. 'We proberen binnen het jaar opnieuw', klonk het. Voorlopig ligt de aanduiding van een nieuwe dirigent dus even stil. Het orkest verkeert gelukkig wel in de luxe omstandigheid dat het nog wat tijd heeft. De huidige chef-dirigent, Simon Rattle, heeft aangegeven dat hij zijn huidig mandaat niet wenst te verlengen. Dat loopt tot 2018. Daarna legt de Brit zich volledig toe op het London Symphony Orchestra. (p.16)

Simon Rattle, de huidige dirigent van de Berliner Philharmoniker, trekt in 2018 naar Londen. >>>

COMPONIST WIM HENDERICKX SCHREEF EEN STUK VOOR DE TOP VAN DE EUROPESE KOORWERELD

'Al die mensen samenbrengen is fantastisch'

Eén weekend per jaar staat Mechelen in het teken van hedendaagse koormuziek. Hoogtepunt van de Tenso Days? Nieuw werk van Wim Henderickx. 'Al mijn koormuziek heeft een spirituele dimensie.'

TOM JANSSENS

Mechelen Hoort Stemmen heeft lak aan hokjesmentaliteit. De Mechelse tak van het Festival van Vlaanderen verrast dit weekend al voor de derde keer met de Tenso Days, een gulle reeks concerten, zangworkshops, masterclasses en lezingen over en met hedendaagse koormuziek. Drie dagen lang bokt de fine fleur van de Europese koorwereld samen in de Dijlestad om er al fluitend en hijgend, sissend en fluisterend in dialoog te gaan. 'Tenso' is niet voor niks middeleeuws Occitaans voor 'een gesprek tussen zangers'.

Apotheose is het slotconcert op zondag in de Sint-Romboutskathedraal. Topkoren als Cappella Amsterdam, Musicatreize uit Marseille en het Finse Helsinki Chamber Choir smeren samen met zeven amateurkoren uit Mechelen de kelen voor nieuw werk van Wim Henderickx. Toen de componist twee jaar geleden de opdracht kreeg, wist hij meteen dat hij er zich niet met tien minuutjes neuzoemen en piepsuizen zou kunnen vanaf maken.

'Een van mijn grote passies is de link tussen professionele muzikanten, preprofessionele musici en amateurs. Daar geloof ik heel sterk in. Ik wilde een stuk maken samen met lokale koren uit het Mechelse. Vandaar kwam de idee om één groot stuk te maken voor drie topkoren en amateurs. Het is fantastisch om al die mensen samen te brengen.'

Het resultaat, *Visioni ed Estasi*, is een lijvige compositie van ruim drie kwartier lang. Introspectieve visioenen wisselen af met vlammerende extases. 'Het was belangrijk voor mij dat het stuk in première gaat in een kathedraal', zegt Henderickx. 'Zolets brengt een specifieke klankervaring met zich mee. De kathedraal is een enorme ruimte vol resonanties. Het publiek wordt omringd door koren en luidsprekers voor de live elektronica. Zolets is overigens helemaal niet nieuw, maar komt al uit de oude muziek. Al in het Venetië van de zestiende eeuw lieten componisten koorklanken uit verschillende hoeken van de ruimte komen.'

Aan de basis van *Visioni ed Estasi* ligt een strofe uit de Latijnse do-

Zondag zingen drie topkoren en amateurs samen in de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen

Wim Henderickx: 'De idee van licht en hoop zit vervat in alle culturen.' >>>

denmis, maar de luisteraar die woorden en klanken met elkaar wil verbinden, zal raar opkijken. De originele tekst van het *Lux aeterna* werd door Henderickx helemaal verkruid. 'De Latijnse woorden zijn gedeconstrueerd: het stuk begint bijvoorbeeld niet met *Lux aeterna*, maar met *Lu Ksa Te Ro*. Je hoort geen betekenisvolle taal. Maar de essentie ervan, de boodschap van licht en hoop, is wel degelijk aanwezig.'

Spirituele dimensie

Wie het oeuvre van Henderickx ook maar een beetje kent, weet dat hij regelmatig inspiratie put uit oosterse culturen en religies.

Vanwaar die keuze voor een expliciet katholiek vertrekpunt? 'In mijn wereld is koormuziek op een of andere manier altijd religieus. Ik heb nog nooit een koorstuk geschreven op een zuiver profane tekst. Of ik nu vertrek van Latijnse misteksten of de Edda: al mijn koormuziek heeft een spirituele dimensie. Wat het *Lux aeterna* betreft: de idee van licht en hoop zit vervat in alle culturen en religies. Veel van mijn muziek is terug te voeren tot mijn interesse in het Oosten, maar dit werk staat toch in een ruimere spirituele context.' Zie hoe hedendaags kan je *Visioni ed Estasi* niet noemen. Het stuk maakt een trek vanuit duisternis

naar licht. 'Voor mij was het heel confronterend om dit stuk te voltooien toen in Parijs de aanslagen op *Charlie Hebdo* gepleegd werden. Terwijl ik bezig was met de schone kanten van religie, zag je op televisie de negatieve kanten van religieus extremisme. Ik heb me daar wel vragen bij gesteld: hoe moet je daar als kunstenaar mee omgaan? Ik hoop dat dit stuk, dat verschillende koren samenbrengt, daar een positief, hoopvol antwoord op kan geven.'

Tenso Days, van 15 tot 17 mei in Mechelen.